

Raport Promo-LEX: Obiectivele stabilite pentru asigurarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană nu au fost atinse

Asociația Promo-LEX a prezentat constatările cu privire la implementarea Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului pentru anii 2018 – 2022 (PNADO III), perioada de evaluare: 2021 – 2022. Acesta este al treilea document de politici publice care are drept scop realizarea și promovarea drepturilor omului în Republica Moldova, fiind precedat de două documente similare pentru perioadele 2004–2008 și 2011–2014. Prezentul Raport de Evaluare se axează pe domeniul de intervenție nr.16 PNADO: Respectarea drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului.

În procesul de implementare a PNADO III urmau să fie lichidate neajunsurile constatate în primele două documente. Astfel, în comparație cu primul și al doilea document, PNADO III este mai complex și structurat, conține obiective mai specifice și indicatori de realizare. Un element inovativ, care urma să eficientizeze procesul de coordonare și de evaluare a progresului PNADO III și să lichideze una dintre cele mai importante curențe, a fost crearea unui mecanism național eficient de monitorizare a implementării politicilor statului și a recomandărilor internaționale.

Procesul de monitorizare a implementării PNADO III, desfășurat de către Promo-LEX în perioada 2021–2022, a scos în evidență probleme și neajunsuri constatate și în procesele anterioare de evaluare:

Curențe privind procesul de evaluare și raportare a activităților planificate în PNADO III desfășurat de autorități:

- *Lipsa unui mecanism de evaluare și monitorizare intermediară a PNADO III.*
- *Planificarea necorespunzătoare a activităților PNADO III la nivel de instituții implementatoare.*
- *Raportarea activităților planificate fără a ține cont de indicatorii setați în PNADO III.*
- *Lipsa unor instituții responsabile primare de realizarea subacțiunilor planificate.*

Nivelul scăzut de realizare a activităților planificate în domeniul de intervenție nr. 16 al PNADO III.

Având în vedere că PNADO III a expirat, iar rezultatele scontate în domeniul nr. 16 al PNADO, în mare parte, nu au fost atinse, prima și cea mai evidentă problemă este lipsa unui proces de evaluare intermediară a PNADO. Este una dintre cele mai vechi probleme, care se menține și astăzi, și care transformă în continuare procesul de monitorizare efectuat de

CNDO într-un proces ineficient și formal. Acest proces de evaluare intermediară ar urma să identifice la nivelul autorităților implementatoare: acțiunile nerealizate, parțial realizate sau tardive, precum și obstacolele care au determinat acest lucru și dacă acestea puteau fi, eventual, depășite. O astfel de evaluare ar oferi informații importante pentru identificarea problemelor și pentru întreprinderea măsurilor de remediere a acestora, astfel încât PNADO să fie posibil de implementat cu succes. Potrivit informației recepționate de la autoritățile implementatoare, anual se elaborează rapoarte de progres privind implementarea PNADO, însă fără a efectua o evaluare internă profundă, care s-ar reflecta într-o analiză privind progresul înregistrat, cauzele care au determinat apariția unor devieri, precum și identificarea unor soluții sau măsuri corective pentru perioada care urmează.

Autorii Raportului notează că, problemele și fenomenele de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova rămân sistemice și, în marea lor majoritate, nu se limitează în timp, fiind create numeroase obstacole pentru sesizarea, examinarea eficientă sau rezolvarea lor.

Constatările organizației internaționale Freedom House arată starea în dinamică a respectării drepturilor omului din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Conform clasificării raportului Freedom in the World, regiunea transnistreană este plasată în lista „teritoriilor disputate” și este considerată „Neliberă” (Not Free). Analiza în dinamică a indicelui pentru respectarea libertăților și drepturilor omului reflectă o situație în degradare constantă. Scorul general al democrației, de 18 puncte, este cel mai scăzut din ultimii 5 ani.

În pofida agravării situației din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, analiza domeniului nr. 16 de intervenție relevă puține progrese în raport cu impactul scontat.

Pentru perioada raportată: 2021–2022, constatăm unele progrese și eforturi mai semnificative comparativ cu anii precedenți ale instituțiilor responsabile în ceea ce ține de sensibilizarea organizațiilor internaționale relevante și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului. Cu toate acestea, analiza gradului de implementare a PNADO III în domeniul de intervenție nr. 16 în această perioadă evidențiază în continuare menținerea unei rate înalte de neexecutare a activităților planificate, iar activitățile scadente nu au mai fost realizate sau incluse în planul anual al instituțiilor implementatoare.

Având în vedere rolul pozitiv al statului de a asigura respectarea drepturilor omului pe întreg teritoriul țării, inclusiv în regiunea transnistreană, Asociația Promo-LEX a formulat mai multe recomandări către instituțiile responsabile de realizarea PNADO III, care au drept scop depășirea curențelor existente în implementarea politicilor cu privire la respectarea drepturilor omului și atingerea obiectivelor generale al documentului nominalizat.

Raportul a fost elaborat în cadrul Proiectelor „Promovarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova” și „Promovarea respectării drepturilor omului în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană”, implementate de Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar oferit de National Endowment for Democracy (NED) și Fundația Soros Moldova .

Raportul Implementarea Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului pentru anii 2018 – 2022, poate fi accesat [aici](#).

Pentru mai multe informații, contactați:

Nicoleta Hriplivîi, Avocată, Asociația Promo-LEX

GSM: 069279133;

E-mail: nicoleta.hriplivii@promolex.md